

НАУКОВА СПІЛЬНОТА

www.spilnota.net.ua

**ВІСІМДЕСЯТ ДРУГІ ЕКОНОМІКО-
ПРАВОВІ ДИСКУСІЇ**

Серія: Соціальні та гуманітарні науки

ISSN 2522-963X

Google Scholar

**Матеріали міжнародної науково-
практичної інтернет-конференції**

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH
WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA I ADMINISTRACJI
W OPOLU

29-30 січня 2024 р.

**Тернопіль, Україна – Ополе, Польща
2024**

УДК 001 (063)

Вісімдесят другі економіко-правові дискусії. Серія: Соціальні та гуманітарні науки: матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції (м. Львів, Україна, м. Ополе, Польща, 29-30 січня 2024 р.) / редкол. : О. Патряк та ін. ГО “Наукова спільнота”, WSZIA w Opolu. Львів : ФО-П Шпак В.Б. 221 с. ISSN 2522-963X.

В збірнику опубліковані доповіді авторів з соціальних та гуманітарних наук, які оприлюднені на сайті www.spilnota.net.ua.

Оргкомітет:

ГО «Наукова спільнота»

Патряк Олександра Тарасівна, кандидат економічних наук, ЗУНУ;

Шевченко Анастасія Юрійвна, кандидат економічних наук, ТОВ «Школа для майбутнього»;

Яремко Оксана Михайлівна, кандидат юридичних наук, доцент, ЗУНУ;

Станько Ірина Ярославівна, кандидат юридичних наук, адвокат;

Назарчук Оксана Михайлівна, доктор філософії (Ph.D.), ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»;

Гомотюк Оксана Євгенівна, доктор історичних наук, професор, ЗУНУ;

Біловус Леся Іванівна, доктор історичних наук, кандидат філологічних наук, професор, ЗУНУ;

Ребуха Лілія Зіновіївна, доктор педагогічних наук, кандидат психологічних наук, професор, ЗУНУ;

Недошитко Ірина Романівна, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Стефанишин Олена Василівна, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Ухач Василь Зіновійович, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Яблонська Наталія Мирославівна, кандидат філологічних наук, старший викладач, ЗУНУ;

Савчук Надія Антонівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціогуманітарних технологій ЛНТУ

Рудакевич Оксана Мирославівна, кандидат філософських наук, ЗУНУ;

Русенко Святослав Ярославович, аспірант, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка.

Адреса оргкомітету:
79016, м. Львів, а/с 1621
E-mail: spilnota.net.ua@ukr.net

Тексти опубліковано у авторській редакції. Відповідальність за достовірність наданої інформації несуть автори, їхні наукові керівники та рецензенти.

Всі права захищено. У разі будь-якого використання опублікованих матеріалів посилання на джерело є обов'язковим.

ISSN 2522-963X

© ГО “Наукова спільнота” 2024

© Автори статей 2024

*Галян Оксана Віталіївна,
кандидат філологічних наук,
Волинський національний
університет імені Лесі Українки
ORCID: 0000-0002-1811-0107*

ШЛЯХИ УТВОРЕННЯ СИНОНІМІВ У ТЕХНІЧНІЙ ТА ФІЗИЧНІЙ ТЕРМІНОСИСТЕМАХ (НА МАТЕРІАЛІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ)

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-4695/>

Синоніми – це слова, що номінують назву одного і того ж поняття, спільні за основним лексичним значенням, але відрізняються смисловими відтінками або емоційно-експресивним забарвленням, або сферою стилістичного використання чи можливостями поєднання з іншими словами. Семантичні трансформації термінів і виділення нового значення – це закономірне явище для технічної та фізичної терміносистем французької мови [2, с. 377].

Шляхи та причини появи синонімів можна поділити на такі групи:

1. Словотвірна варіативність технічних та фізичних термінів може виявлятися завдяки паралельному вживанню лексем автохтонного й іншомовного походження: *agrégation* – **cluster** ‘кластер, скупчення’, *fuite quantique* – **tunneling** ‘тунелювання’, *dérivation en courant* – **shunt** ‘шунт; відгалуження струму’, *conducteur de lumière* – **fiber** ‘світловод’ або використанню морфемних елементів іншомовного походження: *asymétrie* – **antisymétrie** ‘асиметрія – антисиметрія’, *diffusion mutuelle* – **interdiffusion** ‘взаємна дифузія’, *surstructure* – **superstructure** ‘надгратка, надструктура’, *modulation croisée* – **transmodulation** ‘перехресна модуляція’. Збільшення кількості синонімів за етимологічною ознакою особливо актуальне в останні десятиліття, оскільки терміни англійського походження поповнюють словниковий склад фахової лексики [1, с. 11].

2. Виникнення термінів-синонімів може відбуватися внаслідок того, що субстантивний терміноелемент не може утворити похідний прикметниковий термін з однаковою кореневою морфемою: *aimant* ‘магніт’ – *magnétique* ‘магнітний’, *noyau* ‘ядро’ – *nucléaire* ‘ядерний’. Тоді кожна синонімічна «гілка» формує власний парадигматичний ряд термінів, у яких спільною залишається поняттєва домінанта, що є семантичною основою для всіх членів ряду: *aimant* → *aimant compensateur* ‘компенсуючий магніт’, *aimant de convergence* ‘фокусуючий магніт’, *magnétique* → *état magnétique* ‘магнітний стан’, *attraction magnétique*

‘магнітне притягання’, *noyau* → *noyau atomique* – ‘атомне ядро’, *noyau carboné* ‘вуглецеве ядро’, *nucléaire* → *forces nucléaires* ‘ядерні сили’, *réaction nucléaire* ‘ядерна реакція’.

3. Фізичний термін виражає поняття, але саме поняття номіноване через відповідне визначення, тому виникає *дефініційна синонімія* – збіг значення терміна і його дефініції [1, с. 11]. Отже, синонімічна пара, з одного боку, представлена фізичним терміном, з іншого – словосполученням, що визначає значення цього терміна і окреслює сферу вживання. Приклади дефініційної синонімії можна знайти в усіх розділах фізики. Механіка: *graviton* – *excitation élémentaire du champ gravitationnel* ‘гравітон – елементарне збудження гравітаційного поля’; молекулярна фізика та термодинаміка: *entropie* – *la fonction thermodynamique d'état du macrosystème* ‘ентропія – термодинамічна функція стану макросистеми’; електродинаміка: *anion* – *un ion chargé négativement* ‘аніон – негативно заряджений іон’, оптика: *phonon* – *l'excitation élémentaire du réseau cristallin* ‘фонон – елементарне збудження кристалічної решітки’; фізика атома: *photo-ionisation* – *ionisation d'atomes (molécules) sous l'action des photons* ‘фотоіонізація – іонізація атомів (молекул) під дією фотонів’.

4. Номінація технічних та фізичних понять може відбуватися за допомогою термінів, які утворені від прізвищ відомих вчених. Крім того, теж саме поняття може позначатись через характеристику самого фізичного явища. Очевидно, що такий «дуалізм» для позначення одного і того самого поняття приводить до паралельного вживання обох найменувань у фізичних текстах: *interaction coulombienne* ‘кулонівська взаємодія’ – *interaction électrostatique* ‘електростатична взаємодія’, *échelle Kelvin* ‘шкала Кельвіна’ – *échelle absolue de température* ‘абсолютна шкала температур’, *roentgéno gramme* ‘рентгенограма’ – *diagramme à rayons X* ‘діаграма з X-променів’, *loi de Wien* ‘закон Віна’ – *loi du rayonnement du corps noir* ‘закон випромінювання абсолютно чорного тіла’.

5. У технічній та фізичній терміносистемах трапляються синоніми, які продукуються афіксальною варіативністю слів: *électrode de postaccélération* – *électrode postaccélératrice* ‘електрод післяприскорення’. Семантика таких лексемних пар ідентична, тому вони відповідають вимогам синонімів-дублетів [1, с. 11]. Продуктивність утворених таким шляхом синонімічних пар є досить низька.

Проведена класифікація синонімів за шляхами та причинами виникнення значно впорядковує всю множину синонімічних відношень.

Література:

1. Галян О. В. Формування та функціонування фізичних термінів у французькій мові: автореф. дис. ... к-та філол. наук: 10.02.05 «романські мови». Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 20 с.
2. Галян О.В. Семантична варіативність фізичних термінів у французькій мові. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія «Філологічні науки. Мовознавство». Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2017. № 3 (352). С. 377-382.

*Крутін Олександр Захарович,
ст. викладач кафедри іноземних
мов, Національний аерокосмічний
університет ім. М.Є. Жуковського
"Харківський авіаційний
інститут", м. Харків, Україна*

ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-4707/>

Метою даної роботи є дослідження лінгвістичних особливостей англійських термінів на українську мову за допомогою застосування лексичних та граматичних трансформацій. У перекладі з латинською термін перекладається як слово або словосполучення яке визначає чітко і однозначно окреслене поняття і його співвідношення з іншими поняттями у якоїсь окремої сфері.

У науковій літературі існує де кілька класифікацій термінів, але ми розглянемо терміни з точки зору їх розподілу на однокомпонентні та багатокомпонентні. До однокомпонентних віднесемо терміни що складаються лише з однієї лексичної одиниці. До багатокомпонентних належать терміни, до складу яких входять декілька лексичних одиниць пов'язаних між собою семантично і синтаксично та означають якийсь конкретний предмет, процес або поняття у певної галузі знань [2. с. 21].

Головним в багатокомпонентних термінах виступає іменник, оскільки саме він виражає родові поняття, а видовими виступають залежні іменники, прикметники та інколи прислівники [4. с. 62]. Тому при перекладі багатокомпонентних термінів варто зазначити що загальноживані слова з англійської на українську не перекладаються. Тлумачення і переклад таких термінів базується на умінні сприймати

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

- Григор'єв Сергій Мар'янович*
ОСОБЛИВОСТІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ У ВИЩИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....99
- Гура Вікторія Вікторівна*
ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ВИКОНАВСЬКІ НАВИЧКИ
КЛАРНЕТИСТА.....101
- Мішин Анатолій Вікторович*
ТЕЛЕВЕДУЧИ ЗГЕНЕРОВАНІ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ:
ПЕРШІ СПРОБИ ЗАСТОСУВАННЯ.....104
- Панфілова Олександра Георгіївна*
КОНТРОВЕ СВІТЛО В ЖИВОПИСІ ПОРТРЕТУ.....109
- Сайбеков Максим Геннадійович, Підпалій Ростислав Юрійович*
ВПЛИВ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПРОГРЕСУ НА РОЗВИТОК
ЗВУКОВОГО ОФОРМЛЕННЯ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ТВОРІВ
У КІНО (ОСТАННЯ ТРЕТИНА ХІХ – І ЧВЕРТЬ ХХ).....112
- Яланський Андрій Вікторович*
МОТИВАЦІЙНО-ІРРАЦІОНАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ
НЕДОЛІКІВ НАВЧАННЯ ЖИВОПИСУ ОНЛАЙН.....119

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

- Iryna Dyrda, Anna Sribna*
PECULIARITIES OF VERBALIZATION OF EMOTION
CONCEPTS LOVE – HATE IN ENGLISH TEXTS.....122
- L. Mosiyevych*
TRANSLATION PECULIARITIES OF HEAT POWER TERMS.....124
- Maryna Kyryllova, Kateryna Vorobiova*
STRATEGIES OF INVIGORATING YOUR STYLE.....128
- Галян Оксана Віталіївна*
ШЛЯХИ УТВОРЕННЯ СИНОНІМІВ У ТЕХНІЧНІЙ ТА ФІЗИЧНІЙ
ТЕРМІНОСИСТЕМАХ (НА МАТЕРІАЛІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ).....131